

Moshe Idel, Cabaliștii nocturni

Traducere de Ana-Elena Ilinca, Ed. Provopress, Cluj-Napoca, 2005

Moshe Idel este recunoscut în lumea academică drept cel mai important hermeneut al cabalei. Este profesor la Universitatea Ebraică din Ierusalim, predă cursuri și susține prelegeri și conferințe la toate marile universități din lume. A predat și în România într-o foarte frumoasă limbă română, ce amintește de zona Neamțului – pe care o consideră pământul unei energii privilegiate care a dat naștere unor gânditori precum Mihail Sadoveanu, Ion Creangă sau Paisie, creatorul isihasmului românesc.

Este autorul unei opere impresionante, accesibilă în mai multe limbi, fiind situat azi în câmpul studiilor religioase alături de Ioan Petru Culianu sau Mircea Eliade, ca să mai amintim doar alți doi români. Dintre volumele publicate amintim: Abraham Abulafia's Works and Doctrines (Jerusalem, 1976), The Mystical Experience in Abraham Abulafia (New York, 1988), Cabala: Noi Perspective (București, 2000), Studies in Ecstatic Kabbalah (New York, 1988), Language, Torah and Hermeneutics in Abraham Abulafia (New York, 1989), Golem (București, 2003), Maimonide și mistică evreiască (Cluj, 2001), Hasidism - între extaz și magie (București, 2001), Mesianism și mistică (București,

1997), Messianic Mystics (New Haven, 1998), Perfecțiuni care absorb: Cabala și interpretare (Iași, 2004), Cabala și Eros (București, 2005).

Editura Porovopress ne propune *Cabaliștii nocturni*, cea mai recentă traducere din opera lui Moshe Idel, realizată de o traducătoare de excepție din generația tânără, Ana Elena Ilinca. Volumul se concentrează asupra modului în care visul ne pune în contact cu o realitate ascunsă. Importanța visului este evaluată în legătură cu curentul principal al misticii iudaice, Cabala. În acest cadru este important nu visul ca atare, ci tehnicile onirice pe care visele le induc.

Importanța viselor și a tehnicilor esoterice onirice este un lucru cunoscut în spații culturale diverse, dintre care pot fi amintite templele și sanctuarele antice, în special cele grecești. Moshe Idel consideră că ceea ce se constituie ca element original în domeniul oniricului în cazul Cabalei este faptul că tehnicile onirice iudaice nu depind de nici un loc sacru, că presupun o putere divină dinamică, a cărei mobilitate este legată de prezența mesagerilor angelici care mediază prezența divinului în lume.

Moshe Idel încearcă să îi convingă pe specialiști că trebuie să acorde o mai mare importanță literaturii care tratează tematizarea viselor, deoarece aceasta duce la o mai bună înțelegere a magiei iudaice și a fenomenelor conexe ale misticismului iudaic.

Importanța experiențelor onirice este relevată de Moshe Idel cu referință la două corpusuri definitorii ale literaturii cabalistice. Este vorba de analiza viselor interogație în Cabala extatică (unde există o preocupare specială pentru această tehnică în rîndul ucenicilor lui Abraham Abulafia) și în corpusul cabalistic care se mai găsește azi doar în manuscrise și care este desemnat de literatura ce poartă numele de *Cartea entității receptive*.

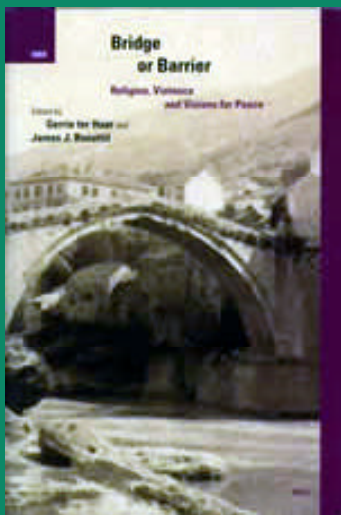
Tehnicile onirice își dovedesc importanța prin faptul că o menire esențială a acestora este aceea de a induce

Author:

Associated Professor,
Ph.D., Department of
Systematic Philosophy,
Babes-Bolyai University,
Cluj, Romania.

Key words:

Kabbalah, Moshe Idel,
religious studies, dream
techniques, Abulafia

Christian Schuster

Teaching Assistant,
Faculty of European
Studies, Babes-Bolyai
University, Cluj,
Romania.

visi și de a convinge pe Dumnezeu și pe îngerii de a se revela în aceste vise. Moshe Idel subliniază faptul că misticismul presupune o mentalitate în care între Dumnezeu și om există un canal mereu deschis. În momentul în care profetismul a încetat, acest canal părea să se fi închis. Însă, în chiar cele mai conservatoare cercuri ale literaturii rabinice se acceptă faptul că acest canal a rămas deschis – iar modul privilegiat de acces la această deschidere este descris de literatura cabalei ca fiind cel oferit de vise și de tehnicile onirice legate de numele divin.

Cartea lui Moshe Idel oferă întâlnirea cu manuscrise uitate și cu o tradiție mistică pe care cel mai adesea o percepem inadecvat. Lectura cărții *Cabaliștii nocturni* este un bun prilej de intrare în una dintre cele mai fascinante lumi. Este totodată o carte deschizătoare de întrebări în legătură cu ceea ce este ascuns în viața nocturnă a lumii noastre care se cere mereu revrăjită.

Christian Schuster

Gerrie ter Haar, James J. Busuttill (eds.) *Bridge or barrier: religion, violence and visions for peace*

Ed. Koninklijke Brill NV, Leiden, The Netherlands,
2005

După ce „ciocnirea civilizațiilor” (clash of civilisations) prezisă de Samuel Huntington în 1996 a devenit (în special ca urmare a „fenomenului” 9/11) o „ciocnire a religiilor”, poate fi observată în politica mondială o încercare de re-secularizare, adică demersul politicii de a înlătura factorul religios din sfera politică cu ideea ascunsă că astfel se va înlătura o mare sursă de conflict. Această viziune simplistă neagă însă faptul că întotdeauna religia a constituit în primul rând un factor de coeziune socială. Din punctul de vedere al științelor sociale, religia este un construct al omului și va servi întotdeauna nevoilor acestuia, instrumentalizarea ei în scopul aplanării conflictelor fiind o alternativă mult mai viabilă decât eliminarea ei din sfera medierii conflictelor.

Volumul *Bridge or barrier: religion, violence and visions for peace* editat de Gerrie ter Haar și James J. Busuttill și apărut la editura olandeză Brill este rezultatul dezbaterilor și prezentărilor desfășurate în cadrul conferinței internaționale intitulată *Religion, Violence and Visions for Peace* organizată în mai 2001 la Institutul de studii sociale din Haga. După cum ne